

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка

ПОЛОЖЕННЯ
«ПРО КОНТРОЛЬ І ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ
ДОСЯГНЕНЬ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В ГЛУХІВСЬКОМУ
НАЦІОНАЛЬНОМУ ПЕДАГОГІЧНОМУ
УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ ОЛЕКСАНДРА ДОВЖЕНКА»

УХВАЛЕНО:

Вчено радою Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка
Протокол № 11 від 30 червня 2020 року

УХВАЛЕНО ЗМІНИ:

Рішення вченої ради Глухівського НПУ ім. О. Довженка
Протокол № 15 від 26 червня 2024 року

УХВАЛЕНО ЗМІНИ:

Рішення вченої ради Глухівського НПУ ім. О. Довженка
Протокол № 2 від 25 вересня 2024 року

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Система контролю й оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти – це сукупність організаційно-методичних заходів щодо перевірки та оцінювання знань, умінь і навичок здобувачів вищої освіти, набуття ними фахових компетентностей з метою раціональної організації освітнього процесу та управління якістю освітньої діяльності в Глухівському національному педагогічному університеті імені Олександра Довженка (далі – Університет).

1.2. Положення «Про контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти в Глухівському національному педагогічному університеті імені Олександра Довженка» (далі – Положення) унормовує організацію поточного, модульного, підсумкового семестрового контролю знань та атестації здобувачів вищої освіти, методику оцінювання навчальних досягнень студентів за 100-бальною шкалою з подальшим переведенням у шкалу ECTS.

Цим Положенням визначається порядок контролю й оцінювання знань здобувачів вищої освіти, розроблений з метою вдосконалення чинної в Університеті системи контролю якості навчання та згідно із загальноєвропейськими вимогами, визначеними Європейською кредитно-трансферною системою.

1.3. Положення розроблено на основі законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», положення «Про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», затвердженого наказом МОН України від 15.05.2024 № 686, положень «Про організацію освітнього процесу в Глухівському національному педагогічному університеті імені Олександра Довженка», «Про екзаменаційну комісію у Глухівському національному педагогічному університеті імені Олександра Довженка», «Про проміжну атестацію студентів денної форми навчання Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка», Статуту та інших нормативно-правових актів, угод, міжнародних договорів, укладених Університетом, структурними підрозділами в установленому законом порядку.

1.4. Установлений порядок контролю знань здобувачів вищої освіти спрямовано на ефективну реалізацію таких завдань:

- підвищення мотивації до систематичної активної роботи впродовж навчального року, переорієнтацію цілей здобувачів освіти з отримання позитивної оцінки на формування компетентностей, стійких знань, умінь, навичок (здатностей);
- недопущення розбіжностей між завданнями, що виносяться для контролю, і програмою дисципліни та її обсягом;
- прозорість контролю, що забезпечується ознайомленням здобувачів вищої освіти на початку вивчення дисципліни з контрольними завданнями, усіма формами контрольних заходів і критеріями їх оцінювання;
- подолання елементів суб'єктивізму, забезпечення неупередженості й об'єктивності викладачів під час оцінювання знань, що забезпечується застосуванням єдиного підходу до контролю й оцінювання знань здобувачів вищої освіти, варіативністю контрольних завдань, виконанням контрольних завдань поточного (модульного) контролю та іспитів в автоматизованій формі, письмовій та тестовій формах із застосуванням рейтингової системи оцінювання тощо;
- розширення можливостей для всебічного розкриття здібностей здобувачів вищої освіти, розвитку їхнього творчого мислення шляхом контролю виконаних ними індивідуальних завдань, завдань, винесених на самостійне опрацювання.

1.5. Терміни в Положенні вживаються у такому значенні:

Атестація здобувачів вищої освіти – це встановлення відповідності результатів навчання (наукової або творчої роботи) здобувачів вищої освіти вимогам освітньої (наукової, освітньо-творчої) програми та/або вимогам програми єдиного державного кваліфікаційного іспиту (ЄДКІ).

Атестація осіб на першому (бакалаврському) та/або другому (магістерському) рівнях вищої освіти може включати єдиний державний кваліфікаційний іспит (ЄДКІ), що проводиться за спеціальностями та в порядку, визначеними Кабінетом Міністрів України. Атестація здобувачів вищої освіти проводиться у формі кваліфікаційного іспиту та/або захисту кваліфікаційної роботи, що визначено стандартами вищої освіти або освітніми програмами.

Рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації скасовується закладом вищої освіти в разі виявлення фактів порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності, зокрема наявності у кваліфікаційній роботі академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Атестаційні (кваліфікаційні) іспити – комплексна перевірка компетентностей, інших знань, умінь та навичок студентів після завершення навчання на певному рівні вищої освіти з метою встановлення фактичної відповідності рівня підготовки вимогам освітньої (освітньо-професійної чи освітньо-наукової, освітньо-творчої) програми.

Залік (диференційований залік) – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінюванні засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу на підставі результатів виконання ним певних видів робіт на практичних, семінарських або лабораторних заняттях, під час проходження педагогічної практики, індивідуальної самостійної роботи.

Здобувачі вищої освіти (ЗВО) – особи, які навчаються в закладі вищої освіти на певному рівні вищої освіти з метою здобуття відповідного ступеня й кваліфікації.

Екзаменаційна комісія (ЕК) – комісія в складі голови та членів комісії з кожної спеціальності та певних освітніх ступенів, яка створюється щороку як єдина для всіх форм навчання для комплексної перевірки й оцінювання теоретичної та практичної фахової підготовки студентів-випускників відповідного рівня вищої освіти; прийняття рішення про присвоєння випускникам відповідної кваліфікації та видачу диплома (диплома з відзнакою з урахуванням рекомендації випускової(их) кафедри (кафедр); розроблення пропозицій щодо подальшого поліпшення якості підготовки фахівців із відповідної спеціальності (освітньої програми).

Кваліфікаційна випускна робота – це самостійне індивідуальне завдання навчально-дослідницького, теоретико-прикладного чи проєктно-конструкторського характеру, яке виконується здобувачем вищої освіти на завершальному етапі фахової підготовки і є однією з форм виявлення теоретичних і практичних знань, умінь їх застосовувати для виконання конкретних наукових, технічних, економічних, соціальних та виробничих завдань.

Контроль залишкових знань – це внутрішній аудит системи управління якістю, який проводиться після складання підсумкового контролю з певної нормативної дисципліни на початку наступного семестру.

Підсумковий семестровий контроль – це підсумкове оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти за семестр, що здійснюється у формі заліку або екзамену.

Семестровий екзамен – це форма підсумкового контролю рівня оволодіння здобувачами вищої освіти програми навчальної дисципліни за семестр, що проводиться як контрольний захід під час екзаменаційної сесії.

1.6. Означене положення (остання редакція зі змінами) застосовується для здобувачів вищої освіти освітніх ступенів «Бакалавр», «Магістр», усіх років навчання, денної та заочної форм навчання. У документах про освіту державного зразка здобувачів вищої освіти використовується система оцінювання навчальних досягнень студентів, чинна на момент їхнього випуску.

2. ВИДИ КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

2.1. Контрольні заходи є необхідним елементом зворотного зв'язку в процесі навчання. Вони визначають відповідність рівня набутих здобувачами вищої освіти компетентностей, інших знань, умінь та навичок вимогам освітньої (освітньо-професійної чи освітньо-наукової, освітньо-творчої) програми та інших нормативних документів щодо вищої освіти й забезпечують своєчасне коригування освітнього процесу.

Процедури проведення контрольних заходів мають бути чіткими і зрозумілими, доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечувати об'єктивність екзаменаторів, передбачати процедури оскарження результатів контрольних заходів та їх повторного проходження, послідовно дотримуватися під час реалізації ОП.

2.2. В Університеті застосовуються такі **основні контрольні (діагностувальні) заходи**:

- поточний контроль (модульна контрольна робота, контрольна робота, колоквиум, проміжна атестація тощо);
- підсумкова семестрова атестація;
- атестація.

2.3. Форми і методи проведення контрольних заходів та критерії оцінювання виконання того чи іншого завдання поточного або підсумковою контролю визначаються кафедрою, вносяться до робочих навчальних програм і доводяться до відома здобувачів вищої освіти на початку семестру.

2.4. Навчальні досягнення здобувачів освіти оцінюються за 100-бальною шкалою та шкалою ECTS (A, B, C, D, E, FX, F).

Відповідність шкал оцінювання та критеріїв визначення рівнів навчальних досягнень здобувачів освіти подано в табл. 1.

Таблиця 1

Відповідність шкал оцінювання		
Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка ECTS	Рівні навчальних досягнень студентів
90-100	A	Високий рівень володіння теоретичними знаннями й практичними вміннями
100		
99		
98		
97		
96		
95		
94		
93		
92		
91		
90		
82-89	B	Достатній рівень оволодіння знаннями навчального матеріалу, вміннями їх практичного впровадження
89		
88		
87		
86		
85		
84		
83		
82		
74-81	C	Середньо-достатній рівень володіння теоретичним матеріалом та готовності до оперування набутими вміннями й навичками
81		
80		
79		
78		
77		
76		
75		
74		
64-73	D	Середній рівень володіння теоретичними

73		знаннями, практичними вміннями й навичками
72		
71		
70		
69		
68		
67		
66		
65		
64		
60-63	E	Рівень володіння теоретичним матеріалом, практичними вміннями й навичками визначається нижчим за середній
63		
62		
61		
60		
35-59	FX	Низький рівень володіння навчальним матеріалом, студент не спроможний опанувати практичні вміння без додаткових занять з дисципліни
1-34	F	Низький рівень знань із дисципліни, відсутність практичних умінь і навичок, що є підставою для повторного вивчення дисципліни

2.5. Для визначення рівня оволодіння студентами навчальним матеріалом та оцінювання їхніх академічних досягнень, що має на меті підвищення відповідальності за якість навчання та формування вмінь аналізувати й контролювати особисту діяльність, рекомендується застосовувати такі критерії:

Високий рівень володіння теоретичними знаннями й практичними вміннями – *A (90–100 балів)*. Студент вільно володіє навчальним матеріалом, успішно розв'язує завдання підвищеної складності, аргументовано висловлює свої думки, виявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань, під час виконання самостійної роботи.

Основні питання розкриває на високому теоретичному й практичному рівнях, без ускладнень орієнтується в матеріалі, повністю відповідає на додаткові запитання. Якість відповідей свідчить про вільне володіння навчальним матеріалом, а також про ознайомлення з додатковим матеріалом із навчальної дисципліни. Набуті компетенції творчо застосовує в професійній предметній діяльності.

Достатній рівень оволодіння знаннями навчального матеріалу, вміннями їх практичного впровадження – *B (82–89 балів)*. Студент володіє навчальним матеріалом у межах програми навчальної дисципліни на творчому рівні. Під час відповідей виявляє вільне володіння лекційним і практичним матеріалом, проте у відповідях допускає неточності.

Середньо-достатній рівень володіння теоретичним матеріалом та готовності до оперування набутими вміннями й навичками – *C (74–81 бал)*. Студент володіє певним обсягом навчального матеріалу, здатний його аналізувати, проте не має достатніх знань та вмінь для формулювання висновків, допускає суттєві неточності. Розкриває основні питання, а на додаткові відповідає неповно. Ознайомлення з додатковими джерелами не є систематизованим.

Середній рівень володіння теоретичними знаннями, практичними вміннями й навичками – *D (64–73 бали)*; *рівень* володіння теоретичним матеріалом, практичними вміннями й навичками *нижчий за середній* – *D, E (60–63 бали)*.

Студент володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу, уміє використовувати знання в стандартних ситуаціях. Послугується тільки загальним поняттєвим апаратом, у цілому орієнтується в досліджуваному предметі, але розкриваючи основні питання допускає суттєві помилки.

Низький рівень з можливістю повторного складання – FX (35–59 балів). Студент володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно. Робить принципові помилки у відповідях, не може дати обґрунтовані відповіді на всі основні питання викладача, не орієнтується в основних теоретичних і практичних положеннях курсу або не засвоїв окремі розділи курсу.

Низький рівень з обов'язковим повторним курсом – F (1–34 бал). Низький рівень знань із дисципліни, відсутність практичних умінь і навичок, що є підставою для повторного вивчення дисципліни.

3. ПОРЯДОК ОРГАНІЗАЦІЇ ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ ЗНАЬ СТУДЕНТІВ

3.1. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку рівня засвоєння студентом навчального матеріалу. Форма проведення поточного контролю під час навчальних занять і система оцінювання рівня знань визначаються відповідною кафедрою.

3.2. Основними формами поточного контролю є:

- контроль на аудиторних заняттях;
- контроль за самостійною (індивідуальною) роботою;
- модульний контроль;
- рубіжний контроль (проміжна атестація).

3.3. Поточний контроль проводиться з метою визначення рівня навчальних досягнень студентів на різних етапах опанування навчальної дисципліни, забезпечення зворотного зв'язку між викладачем і студентом у процесі навчання, управління навчальною мотивацією студентів та здійснення коригувальних дій щодо подальшої організації освітнього процесу для досягнення поставлених цілей.

Під час поточного контролю студентів оцінюються:

- підготовка і результати роботи в процесі аудиторних занять (систематичність виступів та активність роботи на семінарських (практичних) заняттях, результати виконання лабораторних та творчих робіт);
- якість виконання завдань, винесених на самостійну роботу; підготовка доповідей, виступів, виконання творчих завдань;
- якість виконання контрольних робіт, тестування з окремих тем (модулів) дисципліни;
- якість написання рефератів, конспектів навчальних чи наукових текстів, перекладу іноземних текстів установлених обсягів;
- обґрунтованість відповідей під час захисту лабораторних і творчих робіт, курсових проєктів;
- практичні вміння, знання, інші компетентності в процесі різних видів практики;
- участь у науково-дослідній роботі;
- участь у студентських наукових конференціях, гуртках, олімпіадах та інші види робіт.

3.4. Проведення поточного контролю має регламентуватися такими критеріями:

- *для семінарських занять:* залежно від загального обсягу дисципліни, кількості аудиторних годин, відведених на цей вид роботи, кількості питань із тем занять та виходячи з обґрунтованих фізіологічних норм навчального навантаження студента (не більше 30 академічних години навчального навантаження на тиждень для здобувачів освіти ОС «Бакалавр», не більше 18 годин – для здобувачів ОС «Магістр»); викладач для кожного студента може встановлювати обов'язковий мінімум основних виступів на семінарських заняттях у семестрі й мінімальну кількість виступів з обговорення поставлених питань (участь у дискусії) із обов'язковим відображенням у силабусі та робочій програмі навчальної дисципліни;
- *для практичних занять:* виконання в повному обсязі аудиторної роботи, обов'язкових домашніх чи контрольних завдань тощо;
- *для лабораторних занять:* своєчасне і якісне виконання й оформлення лабораторних робіт, запланованих робочою програмою навчальної дисципліни, їх захист в

- установлені робочим планом терміни;
- для самостійних (індивідуальних) завдань: якісне виконання розрахунково-графічних, курсових, творчих робіт, дотримання визначеного графіка їх виконання та їх захисту тощо.

3.5. **Контроль під час аудиторних занять** проводиться систематично з метою з'ясування рівня розуміння, засвоєння навчального матеріалу студентами, здійснення коригування навчальних технологій, які застосовуються в процесі викладання дисципліни.

Основними формами проведення такого контролю є:

- усне або письмове опитування на практичних, семінарських та лекційних заняттях;
- оцінювання результатів розв'язування задач та практичних завдань, виконання і захист лабораторних робіт;
- тестування тощо.

Результати оцінювання під час практичних, семінарських та індивідуальних занять оголошуються викладачем наприкінці заняття та виставляються в журналі обліку роботи академічної групи на відповідній сторінці та/або в електронному журналі.

3.6. **Контроль за самостійною (індивідуальною) роботою** дає змогу виявити вміння студентів орієнтуватися в інформаційних потоках, працювати з науковими джерелами, добирати та узагальнювати матеріали, необхідні для вирішення визначеного кола завдань.

Завдання цього виду контролю спрямовано на:

- розвиток пізнавальних здібностей та творчої ініціативи студентів;
- виховання самостійності, відповідальності та організованості;
- формування самостійного мислення, здатностей до саморозвитку, самовдосконалення та самореалізації;
- опанування студентами елементів методики наукових досліджень.

Основними формами контролю самостійної роботи є оцінювання:

- оглядів наукових публікацій за визначеною тематикою;
- підготовки рефератів, есе, виконання науково-дослідних, творчих, розрахункових завдань, курсових робіт (проектів) тощо.

3.7. **Модульний контроль** проводиться з метою виявлення знань, умінь та навичок студентів, набутих у результаті опанування певної частини навчального матеріалу, що становить завершений навчальний модуль, та порівняння виявлених знань, умінь, навичок і набутих компетентностей із програмовими результатами навчання, передбаченими робочою навчальною програмою дисципліни.

Модульний контроль має на меті оцінити рівень цілісного бачення студентом проблематики завершеної частини навчальної дисципліни, сконцентрованої в навчальному модулі, та вміння орієнтуватися в теоретичних і практичних питаннях, які визначають зміст відповідної частини курсу.

3.7.1. Модульний контроль проводиться на останньому занятті модуля, як правило, у письмовій формі, у вигляді фронтального опитування, тестування, контрольних робіт, захисту опорних конспектів, виконання індивідуальних завдань, звітів та оглядів наукових інформаційних джерел, розв'язання практичних ситуацій тощо.

3.7.2. Перелік завдань модульного контролю, критерії їх оцінювання, порядок і час проведення (перескладання/відпрацювання) цього виду контролю визначаються кафедрою, вносяться до робочої програми навчальної дисципліни й доводяться до відома студентів на початку семестру.

3.7.3. Результати модульного контролю оголошуються викладачем не пізніше трьох днів після його проведення.

3.7.4. Письмові роботи модульного контролю зберігаються на кафедрі до завершення відповідного навчального семестру.

3.8. **Рубіжний контроль (проміжну атестацію)** спрямовано на з'ясування рівня здобутих особою знань, умінь, навичок (здатностей); результати атестації мають відображати

компетентності особистості відповідно до опанування змісту програм навчальних дисциплін; рівень сформованості професійної вправності.

Рубіжний контроль (проміжна атестація) студентів денної форми навчання проводиться з метою моніторингу забезпечення якості поточної успішності, подальшої підготовки до підсумкового контролю двічі на навчальний рік, коли студенти на 50–60% виконали зміст робочого навчального плану спеціальності: орієнтовно в I півріччі – до 25 листопада; у II півріччі – до 25 квітня за всіма навчальними дисциплінами, передбаченими робочим навчальним планом відповідного до освітнього ступеня та семестру.

Студент допускається до проміжної атестації з навчальних дисциплін, якщо він на 50%–60% чи в повному обсязі (завершено на період проведення атестації вивчення дисципліни) опанував їхній зміст, а саме:

- не мав пропусків усіх видів (форм) занять; відпрацював пропуски в установленому порядку;
- брав участь у передбачених навчальною програмою контрольних (діагностичних) заходах (контрольні роботи, модульні контрольні роботи, тестові завдання, колоквиуми тощо);
- склав заборгованості з лабораторних, розрахунково-графічних робіт;
- виконав індивідуальні завдання;
- опанував і склав теми, винесені на самостійне опрацювання;
- виконав інші види завдань, робіт, передбачені робочою навчальною програмою з дисципліни.

Формами проведення проміжної атестації є: контрольні роботи, тестові завдання, колоквиуми, інші діагностувальні засоби (у відомості – засоби діагностики).

Результати проміжної атестації враховуються викладачами під час підсумкового семестрового контролю.

3.9. У разі невиконання завдань поточного контролю з об'єктивних причин студент має право з дозволу деканату скласти їх до останнього практичного (семінарського) заняття в порядку, визначеному викладачем означеної дисципліни.

4. ПОРЯДОК ОРГАНІЗАЦІЇ АТЕСТАЦІЇ СТУДЕНТІВ

4.1. **Атестація** проводиться з метою оцінювання результатів навчальних досягнень студентів на певному освітньому ступені або на окремих його завершених етапах.

Атестація охоплює **семестрову підсумкову атестацію та атестацію здобувачів вищої освіти** на завершальному етапі навчання. Може бути використано різні форми поточного (модульного) контролю після закінчення логічно завершеної частини лекційних і практичних занять з певної навчальної дисципліни – результати дозволяється враховувати у формуванні підсумкового семестрового бала за національною 100-бальною шкалою і шкалою ECTS.

4.2. **Підсумкова семестрова атестація** – це підсумкове оцінювання навчальних досягнень студента за семестр, що проводиться у **формах семестрового екзамену та заліку (диференційованого заліку)** з конкретної навчальної дисципліни в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, у терміни, встановлені робочим навчальним планом, індивідуальним навчальним планом студента.

4.3. **Семестровий екзамен** – це форма підсумкового контролю засвоєння студентом теоретичного і практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни за семестр, що проводиться як контрольний захід.

4.4. **Семестровий залік (семестровий диференційований залік)** – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінюванні засвоєння студентом навчального матеріалу виключно на підставі результатів виконання ним певних видів робіт на практичних, семінарських або лабораторних заняттях. Складання заліків, як правило, проводиться на останньому практичному, лабораторному, семінарському занятті.

Студент вважається допущеним до семестрового контролю з конкретної навчальної

дисципліни (семестрового екзамену, диференційованого заліку або заліку), якщо він виконав усі види робіт, передбачені навчальним планом на семестр із цієї навчальної дисципліни.

Екзамени складаються студентами в період підсумкової семестрової атестації (екзаменаційних сесій), передбаченої графіком освітнього процесу або робочим навчальним планом.

Університет може встановлювати студентам індивідуальні терміни проведення підсумкового семестрового контролю. Під час використання накопичувальної системи оцінювання екзамени можуть не проводитися, а бали виставляються на основі отриманих результатів поточного контролю з використанням 100-бальної шкали і шкали ECTS.

Екзамени складаються згідно з розкладом, який доводиться до відома викладачів і студентів не пізніше, ніж за місяць до початку сесії. Порядок і методика проведення підсумкової семестрової атестації визначаються Університетом відповідно до цього Положення.

4.5. Навчальні досягнення студентів оцінюються за 100-бальною шкалою з подальшим переведенням у шкалу ECTS. Результати складання екзаменів і заліків (диференційованих заліків) уносяться в екзаменаційну відомість результатів підсумкової семестрової атестації, залікову книжку та/або індивідуальний навчальний план, навчальну картку студента.

4.5.1. Загальний підсумковий бал з дисципліни визначається на основі додавання (знаходження суми) балів за всі види робіт, передбачених робочою навчальною програмою з дисципліни, і виставляється у відомість обліку успішності, індивідуальному навчальному плані студента та/або залікову книжку за двома шкалами оцінювання: 100-бальною і ECTS.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність із дисципліни, становить 90 балів, де форма контролю – екзамен, та 100 балів – де форма контролю – залік. До 10 балів здобувач освіти може отримати під час складання екзамену.

Підсумкова оцінка є сумою балів, які отримує студент за:

- активність на лекційних заняттях, якщо це передбачено робочою програмою (силабусом) навчальної дисципліни;
- поточну роботу на практичних, лабораторних, семінарських заняттях;
- виконання завдань для самостійної роботи студентів;
- виконання індивідуальних завдань, якщо така форма роботи передбачена робочою програмою (силабусом) навчальної дисципліни;
- модульний контроль.

У межах кожної навчальної дисципліни визначається вага кожного вищезазначеного виду робіт – максимальна кількість балів, яку може отримати студент у процесі виконання кожного виду робіт.

Максимальний бал за кожне заняття (практичне, лабораторне, семінарське), виконану роботу (самостійну, індивідуальну), модульний контроль розраховується як частка ваги кожного виду робіт до кількості таких форм роботи, визначених програмою (силабусом) навчальної дисципліни.

Приклад розподілу балів у межах навчальної дисципліни, з якої передбачено форму підсумкового контролю – екзамен, продемонстровано в табл. 2.

Таблиця 2

Розподіл балів у межах навчальної дисципліни, з якої передбачено форму підсумкового контролю – екзамен

<i>Практичні (семінарські, лабораторні) заняття</i>	<i>Самостійна робота</i>	<i>Модульний контроль</i>	<i>Форма семестрової атестації – екзамен</i>
Максимальна кількість балів – 60	Максимальна	Максимальна	Максимальна

										кількість балів – 10		кількість балів – 20		кількість балів – 10
ПЗ №1	ПЗ №2	ПЗ №3	ПЗ №4	ПЗ №5	ПЗ №6	ПЗ №7	ПЗ №8	ПЗ №9	ПЗ №10	СР №1	СР №2	МК №1	МК №2	10
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	5	5	10	10	

Приклад розподілу балів у межах навчальної дисципліни, з якої передбачено форму підсумкового контролю – залік, продемонстровано в табл. 3.

Таблиця 3

Розподіл балів у межах навчальної дисципліни, з якої передбачено форму підсумкового контролю – залік

<i>Практичні (семінарські, лабораторні) заняття</i>												<i>Самостійна робота</i>		<i>Модульний контроль</i>		<i>Форма семестрової атестації – залік</i>	
Максимальна кількість балів – 36												Максимальна кількість балів – 12		Максимальна кількість балів – 52		Максимальна кількість балів – 0	
ПЗ №1	ПЗ №2	ПЗ №3	ПЗ №4	ПЗ №5	ПЗ №6	ПЗ №7	ПЗ №8	ПЗ №9	ПЗ №10	ПЗ №11	ПЗ №12	СР №1	СР №2	...	СР №12	МК №1	МК №2
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	1	1	1	26	26

Якщо студент отримує загальний бал з навчальної дисципліни не менше 60 балів, то, за згодою студента, він може бути зарахований як підсумковий семестровий бал з навчальної дисципліни (екзамен, залік).

Іспит складається у таких випадках:

- коли він є обов'язковою формою підсумкового контролю, що передбачена робочою програмою (силабусом) навчальної дисципліни;
- за бажання студента підвищити підсумковий бал.

4.5.2. Оцінювання педагогічної практики відбувається на основі результатів захисту студентами звіту за практику за 100-бальною шкалою з подальшим переведенням у шкалу ECTS. Під час оцінювання педагогічної практики визначається вагомість кожного виду діяльності студента-практиканта шляхом встановлення максимальної кількості балів, які розподіляються випусковою кафедрою й відображені в програмі практики.

Підсумковий бал за практику вноситься у відомість обліку успішності, індивідуальний навчальний план та/або залікову книжку студента за підписом керівника практики. Студенту, який не виконав програми практики без поважних причин, може бути надано право проходження практики повторно. Якщо повторне проходження практики призначене на наступний семестр, то в цьому семестрі студент вважається невстигаючим і права на одержання академічної стипендії не має.

Студент, який під час повторного проходження практики отримав від 0 до 59 балів за 100-бальною шкалою, відраховується з Університету.

Оцінювання інших видів практик (технологічної, польової, обчислювальної тощо) здійснюється згідно з критеріями, зазначеними в програмах цих практик.

4.5.3. Бали за курсові роботи виставляються на підставі результатів захисту студентами цих робіт. Результати захисту курсової роботи оцінюються за 100-бальною шкалою з подальшим переведенням у шкалу ECTS. Підсумковий бал вноситься у відомість обліку успішності, в індивідуальний навчальний план студента та/або залікову книжку за підписом керівника курсової роботи.

Критерії оцінювання курсових робіт розробляються відповідними кафедрами. У випадку, якщо студент за курсову роботу отримав від 0 до 59 балів за 100-бальною шкалою,

він має право на повторний її захист. Студент, який на повторному захисті курсової роботи отримав від 0 до 59 балів за 100-бальною шкалою, відраховується з Університету.

4.6. Якщо студент за результатами підсумкової семестрової атестації набрав від 0 до 34 балів, він повинен пройти повторне вивчення навчальної дисципліни відповідно до порядку, визначеного в Університеті, і лише після цього перескладати підсумковий контроль (екзамен, залік) на загальних підставах.

4.7. Залік на денній формі навчання оформлюється під час останнього семінарського (практичного, лабораторного) заняття у відповідному семестрі, на заочній формі навчання – за розкладом заліково-екзаменаційної сесії.

4.8. Тривалість екзаменаційної сесії для студентів денної та вечірньої форм навчання планується з розрахунку не менше 3-х днів на кожний екзамен і визначається робочим навчальним планом.

Кількість екзаменів під час екзаменаційної семестрової сесії не повинна перевищувати п'яти, загальна кількість форм атестації – не повинна перевищувати 8.

Екзамени проводяться за розкладом екзаменаційної сесії, який доводиться до відома студентів не пізніше, ніж за місяць до початку сесії.

Перед екзаменами, у терміни, визначені розкладом, обов'язково проводяться **консультації**.

Приклад заповнення екзаменаційної відомості (фрагмент)

Підсумковий семестровий контроль – екзамен

№ з/п	Прізвище та ініціали студента	№ індивідуального навчального плану	Оцінювання		Підпис викладача
			кількість балів за 100 бальною шкалою	ECTS	
1	2	3	4	5	6
	Іванов А.В.	14241	78	C	

4.9. Якщо вивчення дисципліни здійснюється протягом 2-х і більше семестрів із підсумковим контролем у формі екзамену, то в підсумковій оцінці враховуються бал за результатами поточної успішності в усіх семестрах, у яких вивчалася дисципліна, та результати екзамену.

4.10. Якщо студент не з'явився на екзамен, у відомості обліку успішності навпроти його прізвища робиться запис – «не з'явився».

Якщо студент не з'явився з поважної причини, він складає підсумковий семестровий контроль викладачеві в порядку, визначеному розпорядженням по факультету.

4.11. Якщо за результатами підсумкового семестрового контролю студент одержав до 59 балів, у нього виникає академічна заборгованість з дисципліни, яку можна ліквідувати повторного складання підсумкової семестрової атестації.

4.12. Студенти, які отримали дві оцінки F за шкалою ECTS, проходять обов'язкове повторне вивчення дисципліни. Порядок організації повторного вивчення дисциплін та їх складання визначається Університетом і чинними нормативними положеннями Міністерства освіти і науки України.

4.13. Студентам, які одержали під час сесії незадовільні оцінки (FX), дозволяється ліквідувати академічну заборгованість до початку наступного семестру. Повторне складання екзаменів допускається не більше двох разів з кожної дисципліни: один раз викладачу, другий – комісії, яка створюється деканом факультету. Якщо студент під час складання екзамену комісії отримав незадовільну оцінку (FX, F), то він відраховується з Університету.

4.14. Здобувачі освіти мають право на оскарження результатів контролю згідно з чинними нормативними документами Університету. З метою уникнення конфліктних ситуацій, суб'єктивного ставлення до здобувачів вищої освіти створюється апеляційна комісія, діяльність якої регламентується окремим положенням.

4.15. Процедури розгляду звернень здобувачів вищої освіти щодо оцінювання

результатів навчання. У разі непогодження з оцінкою модульної або підсумкової семестрової атестації здобувач вищої освіти має право подати апеляцію.

Апеляція подається особисто здобувачем вищої освіти на ім'я декана факультету в день проведення усного екзамену або оголошення результатів письмового екзамену (або модульного контролю), але не пізніше наступного робочого дня після оголошення результатів.

У разі надходження апеляції розпорядженням декана факультету за його головуванням створюється комісія для розгляду апеляції.

Апеляція розглядається апеляційною комісією не пізніше наступного робочого дня після її подання. Висновки апеляційної комісії оформлюються відповідним протоколом. У разі встановлення апеляційною комісією порушень під час проведення атестації, що вплинули на результати оцінювання, оцінка може змінюватися за її рішенням.

4.16. Атестація здобувачів вищої освіти здійснюється після завершення навчання на певному освітньому ступені з метою встановлення фактичної відповідності рівня підготовки вимогам освітньої (освітньо-професійної чи освітньо-наукової, освітньо-творчої) програми.

Атестація осіб, які здобувають ступінь молодшого бакалавра, бакалавра чи магістра, здійснюється екзаменаційною комісією (ЕК), до складу якої можуть належати представники роботодавців та їхніх об'єднань.

Кваліфікаційні іспити можуть проводитись як з окремих дисциплін, так і з декількох одночасно як комплексна перевірка компетентностей, інших знань, умінь і навичок студентів в обсязі навчальних програм цих дисциплін.

Програма кваліфікаційного іспиту містить базові питання програм навчальних дисциплін, складається з нормативного складника навчального плану і затверджується вченою радою факультету/інституту.

Програма і форма проведення кваліфікаційного іспиту (усна, письмова, тестова, комбінована тощо), єдині вимоги до оцінювання знань, умінь і навичок (компетентностей) випускників, критерії оцінювання визначаються випусковою кафедрою і доводяться до відома студентів не пізніше, ніж за семестр до початку атестації здобувачів вищої освіти.

На атестацію студентів виноситься система вмінь, визначена в стандарті вищої освіти (освітній програмі), та система відповідних змістових модулів, що становлять нормативну частину змісту освітньої (освітньо-професійної чи освітньо-наукової) програми підготовки фахівця. Для кожного рівня вищої освіти стандарт вищої освіти/освітня програма встановлює нормативні форми атестації: кваліфікаційний іспит та/або кваліфікаційну роботу. Вид кваліфікаційної роботи (бакалаврська, магістерська) встановлюється на основі аналізу змісту виробничих функцій, типових задач діяльності та здатностей, що визначені в освітній (освітньо-професійній, освітньо-науковій, освітньо-творчій) програмі або відповідному стандарті вищої освіти.

Екзаменаційна комісія створюється щороку як єдина для всіх форм навчання з кожної спеціальності та певних ОС. Залежно від кількості випускників створюється декілька комісій з однієї спеціальності або одна екзаменаційна комісія для кількох споріднених спеціальностей у межах відповідної галузі знань, як правило, на одному факультеті, структурному підрозділі (філії) тощо.

ЕК створюється в складі голови, його заступника (за потреби) та членів комісії окремо для кожного рівня вищої освіти, спеціальності, діє протягом календарного року і є чинною для усіх форм навчання (денної, заочної, дистанційної тощо).

Головою ЕК призначається висококваліфікований фахівець у відповідній галузі, повна вища освіта (кваліфікація) якого відповідає певній спеціальності, або вчений відповідного напрямку наукової діяльності. Головою екзаменаційної комісії може призначатися науково-педагогічний (педагогічний) працівник зі спеціальності, який не є працівником Університету.

Заступником голови екзаменаційної комісії (за необхідності) може бути: ректор (проректори), декан факультету/директор інституту, завідувач випускової кафедри або один

із членів екзаменаційної комісії. Заступник голови ЕК за необхідності виконує обов'язки голови.

Членами екзаменаційної комісії за своїми посадовими обов'язками є ректор або проректор з навчальної чи наукової-педагогічної роботи, декан факультету/директор інституту або його заступник, завідувачі кафедр, професори, доценти (викладачі) випускових кафедр, викладачі, наукові співробітники.

До участі в роботі ЕК можуть запрошуватись представники трудових колективів, які замовляли фахівців, працівники відповідних галузей, науково-педагогічні працівники провідних українських та зарубіжних ЗВО, співробітники науково-дослідних інститутів, інших освітніх установ.

Студенту, результати навчання якого виміряно за шкалою ECTS A не менше як з 75% навчальних дисциплін, індивідуальних завдань та практик, передбачених навчальним планом за термін навчання, а з інших навчальних дисциплін, індивідуальних завдань і практик – за шкалою ECTS B, C, який захистив кваліфікаційну випускную роботу та склав кваліфікаційні іспити за шкалою ECTS A, видається документ про вищу освіту з відзнакою.

Студент, який під час складання кваліфікаційного іспиту або захисту кваліфікаційної роботи отримав 0–35 балів за 100-бальною системою, F або FX за шкалою ECTS або не з'явився на кваліфікаційний іспит чи захист роботи, відраховується з Університету, і йому видається академічна довідка. Він має право на повторне складання іспитів чи захист кваліфікаційної роботи протягом трьох років після відрахування з Університету. У цьому випадку за поданням деканату відповідного факультету, наказом ректора студент поновлюється (на контрактних умовах) на період складання екзамену чи захисту кваліфікаційної роботи.

Перелік дисциплін, що виносяться на кваліфікаційні іспити, для осіб, які не склали ці іспити, визначається навчальним планом, який діяв у рік закінчення студентом теоретичного курсу. Якщо особа поновлюється на навчання після трирічного терміну, тоді академічна різниця виводиться згідно з чинним на момент поновлення навчальним планом.

У випадках, коли захист кваліфікаційної роботи визнається незадовільним, екзаменаційна комісія встановлює, чи може студент подати на повторний захист ту саму роботу з доопрацюванням, чи він зобов'язаний опрацювати нову тему, визначену відповідною випусковою кафедрою.

Під час складання кількох кваліфікаційних іспитів одержання 0–59 балів за 100-бальною системою, F або FX за шкалою ECTS з однієї дисципліни не позбавляє студента права складати інші іспити чи захищати кваліфікаційну роботу.

Якщо студент одночасно навчається на двох спеціальностях (за двома освітніми програмами), формах навчання, то йому може бути перезараховано результати складання іспитів, якщо:

- збігаються назва і кількість годин дисциплін;
- назви дисциплін близькі за змістом або мають несуттєву стилістичну відмінність;
- збігаються назви дисциплін, а наявна різниця кількості годин становить не більше 25%.

Перезарахування результатів складання атестації здійснюється ЕК.

Діяльність екзаменаційної комісії регламентується положенням «Про екзаменаційну комісію у Глухівському національному педагогічному університеті імені Олександра Довженка».

5. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ ТА ВЕДЕННЯ ДОКУМЕНТАЦІЇ З ОБЛІКУ УСПІШНОСТІ

5.1. Оцінювання знань студентів з кожної навчальної дисципліни здійснюється згідно з розробленими кафедрою критеріями на основі підсумків поточного і підсумкового контролю знань. Об'єктом оцінювання знань студентів є програмовий матеріал дисципліни різного характеру та рівня складності на проміжних чи завершальних етапах його вивчення.

5.2. Завданням оцінювання знань і вмінь студентів є перевірка: рівня засвоєння

певного теоретичного матеріалу; набутих навичок виконання різного характеру практичних і розрахункових робіт з опертям на теоретичні знання; уміння самостійно опрацьовувати теоретичний матеріал і осмислювати зміст теми чи розділу; здатності публічно чи письмово представляти певний матеріал (презентація); здатності інтегрувати необхідні знання із дисциплін, вивчених раніше; здатності аналізувати, синтезувати й оцінювати інформацію тощо.

5.3. Порядок оцінювання розкриває основні принципи організації поточного й підсумкового контролів знань студентів Університету, а також методику переведення показників академічної успішності студентів Університету в шкалу оцінювання ECTS.

5.4. Кількість дисциплін, з яких планується проведення іспитів безпосередньо на екзаменаційній сесії (не більше 5), визначається ОП і навчальним планом. Тривалість сесії залежить від кількості винесених на неї іспитів, але не повинна перевищувати трьох тижнів на семестр. Мінімальна кількість днів, відведених на підготовку до екзамену для студентів денної форми навчання, не повинна бути меншою трьох.

5.5. Курсові проекти (роботи) вважаються окремою дисципліною.

5.6. Якщо дисципліна вивчається протягом двох і більше семестрів з проведенням підсумкового семестрового контролю в кожному семестрі (незалежно від його форми), то загальний підсумковий бал, який виставляється в додатку до диплома (академічній довідці), є середнім арифметичним балів, одержаних студентом за всі семестри вивчення цієї дисципліни.

5.7. Результати підсумкового семестрового контролю студента з нормативних і вибірових навчальних дисциплін, атестації, заносяться до індивідуального навчального плану та/або залікової книжки студента та екзаменаційних відомостей викладачами Університету, а до облікової навчальної картки студента – працівниками деканату. У відповідних графах екзаменаційної відомості вказується підсумковий бал за 100-бальною системою, а також буквенна оцінка за шкалою ECTS як для іспиту, так і для заліку (Додаток А).

5.8. Відомості подаються викладачем до деканату у день проведення підсумкового семестрового контролю (атестації).

5.9. Для отримання екзамену чи заліку з дисципліни студент повинен виконати **всі види навчальної роботи**, передбачені робочою навчальною програмою, а загальний бал має бути не менше 60.

5.10. Поточні бали за різні види навчальної роботи з дисципліни виставляються викладачем у журналі обліку успішності академічної групи та електронному журналі за 100-бальною шкалою.

5.11. У випадку переведення (поновлення) студента з іншого закладу вищої освіти, де діяли інші шкали оцінювання, переведення його оцінок зі шкалою ECTS здійснюється відповідно до Додатка Б.

Приклад відомості обліку успішності академічної групи

Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка

Факультет / інститут _____

Спеціальність _____

Освітня програма _____

Курс _____ Група _____

20__ – 20__ навчальний рік

ВІДОМІСТЬ ОБЛІКУ УСПІШНОСТІ № _____

« ____ » _____ 20__ року

з _____
(назва навчальної дисципліни)

за _____ навчальний семестр

Форма семестрового контролю _____ Загальна кількість годин _____
(екзамен, залік)Викладач _____
(наук. ступінь, учене звання, прізвище та ініціали викладача, який виставляє підсумковий бал)Викладач _____
(наук. ступінь, учене звання, прізвище та ініціали викладача, який здійснював поточний контроль)

№ з/п	Прізвище та ініціали студента	№ індивідуального навчального плану	Оцінювання		Підпис викладача
			кількість балів за 100 бальною шкалою	ECTS	
1	2	3	4	5	6

Декан факультету / директор інституту _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Підсумки складання екзамену (заліку)

ЧИСЛО СТУДЕНТІВ	КІЛЬКІСТЬ БАЛІВ	ШКАЛА ECTS	РІВНІ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ
	90–100	A	ВИСОКИЙ
	82–89	B	ДОСТАТНИЙ
	74–81	C	СЕРЕДНЬО-ДОСТАТНИЙ
	64–73	D	СЕРЕДНИЙ
	60–63	E	НИЖЧИЙ ЗА СЕРЕДНИЙ
	35–59	FX	НИЗЬКИЙ
	1–34	F	НИЗЬКИЙ

Екзаменатор (викладач) _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

**Інструкція з переведення оцінок із 4-бальної
вітчизняної шкали оцінювання в шкалу оцінювання ECTS**

Цю процедуру необхідно здійснювати в тих випадках, коли до Університету поновлена чи переведена особа, яка не навчалася за принципами ECTS, і в документі про освіту, наприклад, академічній довідці має оцінки 3, 4, 5 (задовільно, добре, відмінно) за вітчизняною шкалою.

Для переведення оцінок цієї особи в шкалу оцінювання ECTS необхідно:

- визначити середньоарифметичне значення оцінок, які є в академічній довідці (наприклад, воно становить 3,53 бала);
- перевести оцінки в нову шкалу таким чином, як показано в зразку (далі за текстом). Для кожної оцінки «відмінно» – виставляється «А»; для кожної оцінки «добре» – «С» (тому що середньоарифметична оцінка перебуває в межах від 3,51-4,24, що відповідає буквеному позначенню «С»). Якщо в академдовідці є оцінка «задовільно», то в цьому випадку виставляється оцінка «Д». У випадку, якщо середньоарифметичний бал складе, наприклад, 4,81, тобто перебуває в межах 4,75-5,00, тоді кожне «відмінно» відповідає «А», кожне «добре» – «В», кожне «задовільно» – «Д»;
- особа, що поновлюється (переводиться), повинна бути ознайомлена з оцінками, які їй перезараховують, і підтвердити свою згоду підписом;
- якщо особа, що переводиться (поновлюється), не погоджується з перезарахованою оцінкою, то декан їй пропонує переатестацію із цієї дисципліни на відповідній кафедрі;
- переведення оцінок з однієї шкали в іншу виконується на окремому бланку, який повинен бути в особовій справі студента (додається).